

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY



УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 220. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 21-го вересня 1936. — VOL. XLIV. No. 220. Jersey City, N. J., Monday, September 21, 1936. THREE-CENTS

54 ОСОБИ ЖЕРТВОЮ ГУРАГАНУ

ВАШИНГТОН. — Гураган, що піднявся в середу на Атлантийським океані, а в четвер ударив на Кейп Гетерас, змінив тут свій північно-західний напрям на північний та пішов здовж побережжя стейту Нью Джерзі в напрямі Нью Йорку. Вітер досягав деякої шкороности 100 миль на годину.

Від бурі потерпіли сильно міста на бережжі Нью Джерзі. Вітер дув з такою силою в Кейп Мей, Нью Джерзі, що прибережна сторожа не могла спустити човнів на рятунок кораблям, що на повному морю просили допомоги. Місто Нью Йорк вишло з гурагану без більших шкід, бо осередок гурагану оминув його на яких 150 миль на схід. У місті упав дощ на три цілі завглибшки.

Обчислення жертв гурагану в людях дозволяють припускати, що в гурагані згинули 54 особи. Більша частина цих жертв це рибалки, котрих гураган захопив на повному морю при роботі. 42 рибалки згинули на кораблі „Лонг Айленд“, що затонув 20 миль від міста Луес, у стейті Делауар. З усієї залози виритувалися тільки 3 чоловіки, котрі 6 годин держалися кусків розбитого корабля.

У декотрих місцях вітер здув воду. Сталося таке з водами ріки Патаско та горішньої частини залуви Чізенік. У Вудстаку, Меріленд, вітер здув воду з устричних піль так, що рибалки могли зайти пішки на поля й назбирати устриць у міхи.

ЛАНДОН ПРО ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ

ТОПІКА (Канзас). — Губернатор цього стейту, Алфред Ландон, републиканський кандидат на уряд президента Злучених Держав, виголосив тут до 2,000 молодих чоловіків і жінок, зібраних у „Топіка Сіті Авдиторіум“ на конференції молоді, скликану „Федерацією Молодих Републіканців“, промову про проблеми молоді.

Як Ландона представив стейтовий сенатор Бредлі, зібрані оплескували Ландона кілька минут. Ландон представив тяжкий стан молоді в нинішніх часах економічної кризи й безробіття. Він заявив, що виділити гроші на підтримку не в зряді бізнесу. Уряд, на його думку, має обмежитися до регуляції бізнесу, себто уряд не повинен казати, що бізнес має робити, а тільки говорити, чого він не повинен робити. Він покладав усю надію для молоді на нові промисли, що відкриваються завдяки винаходам.

ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТ ЮВІЛЕЮ ГАРВАРДУ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — Гарвардський університет закінчив у п'ятницю свої врочисті свята, влаштовані на святкування 300-ліття свого існування.

На закінчення ювілею зібралось коло 15,000 осіб. Роздавано почесні наукові титули. Дістали їх 62 особи. Зложено при тій нагоді жертви університетові на суму 5 мільйонів 488 тисяч доларів.

Промовляти на закінченні президент Рузвелт, президент університетів Гарвард і Єйл та багато інших. Всі бесідники годилися в тому, що головною ціллю вищої науки — шукати правди та боронити її, як хто їде проти неї.

АМЕРИКА ЗБІЛЬШУЄ ФЛОТУ.

СТЕТЕН АЙЛЕНД. — У заливі Кил вен Кул спущено в п'ятницю новий військовий корабель американської флотії „Фенінг“.

Корабель мав бути спущений ще в середу, але до цього не допустив страйк докових робітників. Тепер цих 1,500 робітників не допущено до участі в параді спущення, як це звичайно робиться.

ДРУКАРСЬКА ЮНІЯ В СПРАВІ ЮНІЙНОГО БОРОТБІ.

КОЛОРАДО СПРІНГЗ. — На річній конвенції друкарської юнії ухвалено резолюцію за попертя „Комітету Промислової Організації“. Цим конвенція кинула вивоз урядові Американської Федерації Праці.

Проти резолюції голосувало невеличке число делегатів.

ЛІКУЮТЬ СИНА БУВШОГО ЕСПАНСЬКОГО КОРОЛЯ.

НЬЮ ЙОРК. — У місцевому Пресвітеріанським шпиталі лікується тепер Альфонсо граф Ковадонга, син бувшого еспанського короля Альфонса. Недужий він на недугу, звану „геміфілія“. Ця недуга, що вважається звичайною „немофілією“, проявляється так, що як людина дістане кровоток, то його неможливо затамувати, бо людина не має в тілі досить цих елементів, що спричиняють заціплення крові.

Ця недуга є дідичною в роді бувшої еспанської правлячої династії. Нездужав на неї теж останній наслідник російського престолу, що його більшість виклики разом з батьком, бувшим царем Миколою Другим.

Недужого принца відвідала в шпиталі його мати, бувша еспанська королева, що недавно спеціально в тій цілі приїхала до Америки.

ВІДВІДАЛА ГРІБ МУЖА І ПОМЕРЛА.

Розина Кемп, з Келгарі, Алберта, котра брала участь при відкритті повоенного канадського пам'ятника у Вімі Риджі, Франція, 20 літ у Вимі побачила гріб свого мужа, який згинув на французькій землі в часі світової війни. В дорозі з Келгарі до Франції вона казала: „Коли побачу гріб свого мужа, то тоді я вже готова вмерти“.

Розина Кемп, після того, як дійсно відвідала гріб свого мужа, вернулася на корабель у пристані Ле Гавр, Франція, і чотири години потім померла на удар серця, бо не могла пережити того зворушення, що в неї викликав гріб мужа.

ВИКАШЛЯВ ГОЛКУ.

Фармер Тома Мекіон з Ендерпрайз, Онтаріо, вплив з водою голку, що знаходилася в скляниці. Покинула д-ра Мавноа, однак той нічого не міг вдіяти. Взяв отже фармера на своє авто і чим скорше повіз його до шпиталу, щоби перевести відповідну операцію. Але на дорозі авто скокочило на вибій у шляху і так підскочило, що Мекіон заклакшав і виплював з грудей голку.

ЩАСЛИВА МАМА.

У місті Гул, Квебек, Авреля Рой привела на світ двоє дітей. Перед 15 місяцями вона стала матір'ю трьох дітей. Згадана жінка має крім тих ще старших семеро дітей.

СЕНЗАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ СЕРЦЯ.

В Одесі лікар д-р Шварц перевів сенсаційну операцію серця на раненому робітнику. Робітник мав глибоку рану в серці від удару ножем, втрапив свідомість, а навіть його живчик перестав битися. Д-р Шварц виняв зранене серце з грудей і по 40-минутовому зшиванню вложив його знову на місце. Обіг крові піддержували м'яким т. зв. штучним серцем. По операції хорий відзисав живчик, а за 24 години став говорити. Ця операцію вважають дуже відважною.

ПЛАН ВИКУПУ ХУДОБИ У СУХИХ ОКОЛИЦЯХ.

Через посуху в Канаді фармери на величезних просторах полудневої частини трьох західних провінцій опинилися в дуже скрутнім положенні, бо трави висохли і сіна для прокормлення худоби нема звідки взяти. Щоб не допустити до масової загибелі рогатого скоту, доміняльний уряд робить заходи, щоб великі канадські різні закупити від фармерів у посушливих околицях худобу на заріз. Канадський різні дійсно поділяється закупити рогату худобу, не знаючи, яку ціну мають заплатити, бо покищо невідомо, що вони „можуть“ одержати за мясо вбитої худоби. Урядові чиновники роблять натиск на різні, щоб платили по \$1.25 за сто фунтів ваги з тим, що колиб вони осягнули вищу ціну, то надлишок мали би повернути фармерам. Різні годяться на кооперацію з урядом, але домагаються гарантії на випадок утрати.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ШАМПАН“.

Рада народних комісарів СРСР і ЦК затвердили план збільшити продукцію советського шампана на Криму. Цього року випродукували в СРСР 300 тисяч пляшок цього „шампана“, а відповідно до плану в р. 1942-му ця продукція буде 12,000,000 пляшок!

ЮНАК УРАТУВАВ ВІД УТОПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКУ ДІВЧИНУ.

Джек МекКінлі з Дройгелер, Алберта, вратував потопачу в ріці Ред Дір українську дівчину Марію Макух. МекКінлі почав на мості, та дівчана почала потопати, коли в убранный кинувся до води. Панна Макух верталася з пікніку у Мидленд Парку до дому через річку, коли несподівано, на найглибшій місці ріки, пірвана сильною струєю і не вміючи пливати, стала потопати. Тоді згаданий юнак кинувся у воду й уратував їй життя.

ЩУР ВІДГРИЗ ВУХО ДИТИНИ.

З Гори Кальварії перевезли до лікарні в Варшаві 8-літнього П. Зільберштайна, якому щур відгриз ліве вухо й погриз ціле лице. Тому, що підозрівають, що щур міг бути скажений, хлопця будуть шепити проти скаженни.

НЕБО ВИГЛЯДАЛО ЯК МОРЕ ВОГНЮ.

Над Ланцутом пройшла буря з незвичайними атмосферичними явищами. Від безупинних атмосферичних вибухів кільканацять хвилин небо виглядало як одне велике море полуміні. Рівночасно нагальний вітер валив великі дерева. Щойно за кільканацять хвилин відзвонили перші громи й упав злиивний дощ.

І В ЛОНДОНІ ГЕНГСТЕРИ.

Лондонські генгстери йдуть слідами своїх американських товаришів. У самім центрі Лондону розігралася перед кількома днями сцена, що нагадає способи грабунку американських бандитів. На вантажне авто напали в білий день бандити, оглушили шофера і конвоєнта й забрали скриня з золотом на суму 3,700 фунтів стерлінгів. Бандити відіхали особовим авто і слід за ними пропав. Все це діялося на очах публіки і тревало тільки кілька хвилин.

ВОРОНА НАПАЛА НА ЧОЛОВІКА.

Недавно заатакувала ворона управителя Супіріор Бейкері Осипа Рата, у місцевості Форест Гайтс, недалеко Едмонтону. Рат переходив стежку, що вела до воронячого гнізда. Він внахотився коло 250 ярдів від виступу О'Кона, коли несподівано надлетіла ворона й, літаючи низько над ним, вхопила кігтями його шапку, понесла її яких 100 стів та кинула на вершок дерева. Йому — адалось зняти шапку з дерева й наложити на голову. Коли він, яких 30 минут піаніше, вертався знову до самою стежкою, ворона вдруге заатакувала його, однак Рат цим разом не дав уже собі вхопити шапки з голови.

„НЕ КУПУЙ У ЖИДА І ЖИД ЗДОХНЕ!“

Городське староство в Кракові засудило фризирського помічника Броніслава Кулю на 3 дні арешту за те, що на мурах міста повисував напис: „Не купуй у жида і жид здохне!“ Куля відкликався до суду, а окружний суд звільнив Кулю від вини і кари.

ПАНІ ГОВ-МАРТИН ПРО КОНТРОЛЮ ПОРОДІВ.

Найзавзятіша англійська суфражистка, пані Гов-Мартин, директорка Міжнародного Інформаційного Центру Контролі Породів у Лондоні, відвідала Вінніпег і говорила там до членів товариства про знамениті наслідки клінік контролі породів в Англії.

„Ціллю поширення знання такої контролі не є зменшення уродин, але запевнення кожній дитині доброго здоров'я й обниження величезного числа смертей матерей“, говорила пані Гов-Мартин.

Вона присвячує свій час і працю на поширення знання контролі породів під наглядом лікарів і під зарядом уряду, щоб раса людей була здорова, ша через контролю породів і стерилізацію фізично й умовно неспосібних осіб. Вона вертається до Англії з дороги по Індії і Китаю, де уряди інтесесуються знаменитими вислідами клінік в Англії.

ЗЛОДИСЬКИЙ СПОСІБ.

Купив Хаїм Шлям у Львові якийсь матерія на вбрання. Несучи її додому, сів собі відпочивати на сходах Вел. Театру, а пакунок поклав біля себе. Тут і явився злодюга з Краківського, глигнув на пакунок і зачав, ідучи коло Шляма, губити гроби (по 5 і 10 гр.). Шлям кинувся збирати згублені гроші, а в хвилині, коли вернувся на місце на сходи Вел. Театру до пакунку, пакунку вже не було. За злодієм пустилися бігти, але злодій біг швидше й утік.

РОЗБИВ ЖІНЦІ УСТА.

Остання спека так поділяла на Мартиня Данька, що він почав поводитися на вулиці Торонта в своїм сусідстві мов божевільний. Спершу почав вибрикувати, що до Торонта приїжджає Мусоліні з сином. Опісля надбав свою сусідку, Іваню Марію Грей, і вдарив її запальничкою так сильно в уста, що лікар, мовб ПІ разів сшибати цяток, щоб рану зашити. За те його поставили перед суд. На запит судді, по що він ударив жінку, Данько відповів, що сам не знає, як воно сталося, але він думає, що канадійка образила його жінку. Не забув він показати судові і свою руку, яку зранив, ударяючи жінку. Прирідуючи „собі спеку в дещо вишарпану“, суддя віддав Даньку п'ять років ув'язнення.

ВУЛИЦЯ С. ПЕТЛЮРИ В РІВНОМУ.

В Рівному перейменували вул. Кавказьку на вул. Симона Петлюри. Проти цього перейменування внесли протест „іруські“ збірці РНО, але їхні заходи зализалися без успіху. За прикладом Рівного підуть напевно інші міста Волині.

ГІТЛЕР ПОВТОРЯЄ СВОЮ ПРОМОВУ

БЕРЛІН. — Як відомо, недавно Гітлер виголосив у Нирембергу, на конгресі своєї партії, промову. За донесеннями журналістів, він жив у ній таку фразу: „Колиб я мав Урал з його безчисленними багатствами сирих матеріалів, Сибір з його величезними лісами й Україну з її обширними пшеничними полями, Німеччина і її націонал-соціалістичне провідництво одливали би в добробуті“. Тепер доносять з Берліну, що Гітлер не сказав цих слів так, як подано, тільки трохи відмінно. Гітлер говорив не: „колиб я мав Урал, Сибір і Україну“, але: „якби Урал, Сибір і Україна лежали в Німеччині, то“ і т. д. Далі він сказав: „Однак в Росії народи цих великих територій пухнуть з голоду, бо жидівсько-большевицький провід не вміє організувати продукції і не вміє допомогти робітникам“. Цю промову Гітлер хоч виголосити ще раз та передати через радіо, щоб її міг почути кожний німець. На той час буде праця стримана по фабриках і будуть уставлені всюди радіові голосники.

ХВИЛ СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Від кількох тижнів навістили Францію хвилі страйків. Страйк 40,000 текстильних робітників у Ліль полагоджено й цього понеділка робітники мають вертатись до праці. Однак рівночасно вибух страйк 10,000 робітників у Сен Діє. Також страйкуватимуть робітники в Дуе, Ля Рошель і Тульон.

ГІТЛЕР УВІЛЬНЯЄ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ.

БЕРЛІН. — У звязку з 47 річницею уродин Гітлера німецький уряд дав амнестію всім політичним в'язням. З цієї амнестії скористали більше як пів мільйона в'язнів. Випустили на волю навіть тих, що були арештовані за критику й виступи проти гітлерівського режиму.

ПРОБУВАЛИ ОТРУТИ ТІТУЛЕСКУ.

СЕЙНТ МОРИЦ (Швайцарія). — Кілька днів тому захворів бувший міністер закордонних справ Румунії, Микола Тітулеску. Зпочатку думали, що це анемія. Однак пізніше, через аналізу крові, побачили, що він затроєний. Догодуються, що отруї підсипали йому його політичні противники. Тітулеску був ворогом румунського фашистського руху, а в заграничній політиці прямував до тісного порозуміння з Францією.

ЕСПАНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ПОСУВАЮТЬСЯ ВПЕРЕД.

ГЕНДЕЙ (Франція). — Еспанські революціонери повільно, але стало посуваються вперед. Їх північна армія здобула села Оріо і Зару та підходить сьораз ближче до міста Більбао. В той спосіб революціонери хотять розколоти армію уряду на дві частини й відтяти одну з них, числом 40,000 воєнків, відступу. Серед урядових військ слідне волюблення деморалізація. В Малайзі вибухла крівава різня серед лівих фракцій. Военний корабель Джеймс І, що досі борюва по стороні уряду, опустив пристань і подався до революціонерів, щоб їм піддатися. Губернатор Малайя, Вега, вислав прохання до уряду в Мадриді про негайну поміч. Інакше, говорить губернатор, Малайя піддасться.

ПРОГАНЯЮТЬ ЖИДІВСЬКИХ КРАМАРІВ.

ЛЬВІВ. — У селі Рогіжна, самбірського повіту, в часі відпусту на Спаса, 19-го серпня ц. р., пришло до зударення українського селянства з жидівськими крамарями, що масово прибули на відпуст і пробували торгувати. Спровоковані нахабному поведінкою жидів присутні поставили їм домагання, щоб вони забралися з відпусту. Коли жиди відмовилися, почалася бійка, підчас якої потурбовано кільканацять жидів.

ВІДГОМІН ПОДІЯ НА МАКІВЦІ.

ЛЬВІВ. — Львівська жидівська „Хвіля“ під наголовком „Еха Макуфкі“ подає: „Стрийська поліція арештувала 10 сільських парубків з Гравівця, Дуліб, Стрількова, Жижави і Станькова під закидом участі в крівавих виступах на Маківці. Підчас переведеного в них трусу знайдено револьвери, як теж брошури й записки, що свідчать про принадлежність арештованих до О. У. Н. Всіх відставлено до диспозиції слідчого судді“.

ДАЛІ ВИСЕЛЮЮТЬ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ. — Збараське староство зарядило висилку з Токів Ярослава Флінти, колишнього студента медицини, на 30 кілометрів від границі, враз із забороню жити в родинному селі впродовж трьох літ. Подібний наказ одержав Ярослав Штойко, що відбував недавно кару в'язниці за принадлежність до О.У.Н. В липні виселено з Токів Івана Вітошинського, теж на три роки.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГРАБІЖНИЦЬКА ПРОМОВА

Як доносять з Москви, на великій площі перед залізничним дворцем у Києві, у приват великого числа урядовців України, виступив советський комісар краєвої оборони, себто російський міністер війни, з промовою, що мала бути відповіддю на промову німецького канцлера Гітлера на нірнберзьким нацистичним святі.

Можна сподіватися, що російський міністер війни тому вибрав собі столицю України на відповідь, що хотів звернувся спеціально проти тих уступів з промови Гітлера, в котрих Гітлер згадував Україну. Так воно й сталося. Ворошілов виразно почав свою промову: „Я говорю у вашій приват до советської України“.

Якуж відповідь міг дати Ворошілов на Гітлерову промову? Здається, що найкращою відповіддю було би звернути увагу на те, що український народ не заявлявся за перехід під владу Німеччини. Це була би повна відповідь. Це була би відповідь, згідна з большевицькою теорією про самоозначення народів, теорією, котру большевики публично признавали в повних конвенціях аж до признавання всьому народові Росії права відірватися від Росії. Та Ворошілов того не зробив. Він не покликався на волю українського народу.

Отже в своїй промові большевицький комісар війни пішов не слідами голошених большевиками ідей про право кожного народу вирішувати свою долю, але пішов слідами царських міністрів війни, що не признають народів ніякого права, а зате признають право москоським міністрам рішати про долю загарбаних силою народів.

Отже відповідь комісара Ворошілова, перекладена з високих фраз на просту, загально зрозумілу мову, значить таке: Коли Гітлер посягає загарбувати Україну, то най він знає, що ця Україна вже давніше загарбала Москва, та що ця Москва, без огляду на те, чи український народ цього хоче, чи не хоче, буде боронити цієї добичі як свого правного посідання.

Коротко, на погрозу грабіжницького походу на Україну советський комісар відповів грабіжницькою погрозою, що він буде боронити старого грабіжу.

З УКРАЇНИ ПІД СОВЕТАМИ

(Вражіння американського українця).

Цими днями переїздив через Нью Йорк грім. Василь Задойко з Дітройт, який був на тримісячній прогульці в Європі, а з цього перебув два тижні в советській Україні. Відвідав він Київ, Харків, а також був у Москві. На запит, які його вражіння з советської України, грім. Задойко відповів: **нужденні.**

Брудні стації, брудні залізничні вагони, брудні, нужденно одиті, пригноблені і вимарнілі люди. Вагони поділені на три класи. У третій, а навіть у другій класі сміття, задуха і бруд. Стаційні буфети порожні. На стації Гречани, на шляху до Києва, поїзд зупинився на кілька годин. У стаційному буфеті можна було дістати лише чорний хліб і смердючу рибу. Світили там свічками.

Київ назерх чистий і гарний. Однак нема світел і виставних шиб. Життя, назагал, невеселе, придалене. Також у Києві люди нужденно убрані, значна більшість убрана в сирі „гімнастюрки“, кашкети та полотняні черевки.

Грім. Задойко їхав у товаристві цілої групи туристів і був під опікою агентів Інтуриста. Кілька разів вдалося йому вирватися на пару годин з опіки агентів, однак скоро він сам вертався до них, бо без їх поручень не міг у місті нічого сінко купити. Він переконався, що те, що дістають туристи, є впрот казковим локсусом у порівнянню до того, що має широкий загал, виключаючи, рчевидно, високих урядників та військово-офіцерів.

Туристів возили у першорядні готелі та давали їм першорядну їжу. Очевидно, „першорядну“ на тамошні відношення. Платили вони за харч і кімнату по 8 доларів денно. Колиб хто хотів замовити такий обід приватно, то мусів би за нього заплатити 30 рублів, себто на американські гроші \$6. У склепах всі продукти впрот несамовито дорогі. Наприклад: перкалева сорочка коштує 40 до 50 рублів, баранкова шапка 250 до 300, краватка, така, яку в Америці можна дістати за 10 центів, там 7 до 10 руб. Кашкет 24 до 27, один кільограм

хліба з грисом від 2.50 до 3 рублів. Один кг. солонини 16 до 18 р., ковбаси 24 руб. За одну помаранчу заплатив він 2.50 руб., а за дві цитрини 7 руб. Продукти не лиш дуже дорогі, але й дуже нужденні якості.

На вулицях видно досить оживлений рух автами. Всі авта урядові. Поражаюча більшість авт є виробу Форда. По вулицях не видно багато жебраків. Колиж хто відважиться жебрати, то робить це обережно. Багато вештається по вулицях військових різного сорту. Вони одинокі добре одиті, добре відживлювані й дають відчувати, що це їх панування. Можна також часто здбати на вулиці гурти безпритульних дітей. Вони обірані, страшенно брудні, вигляд їх хворобливий, а хижі мов дикі звірята. Горюю перелітає багато літаків. Між містами відбувається повітряний пасажирський рух.

Грім. Задойко мав нагоду бачити теж українське село. Воно зробило на нього пригноблене вражіння. Виглядало дуже опустіле, мабуть тому, що люди були на полях. Із загород визирало велике вбожество. Говорив з селянями. Вони недовірчиві, задумчиві й розмову. Тільки з натакж можна догадатися, що вони живуть лише надією на зміну. Уряд забирає ім дві третини з їх збору. Більшість сіл уже сколективізовано. Окремо тримаються лиш ті „щасливі“, що їх поле поде десь у такж закутинах, куди не може заїхати трактор. Хоч ці „осібняки“ терплять не меншу, а може й більшу нужду від сколективізованих, то такж почувались щасливіше й інші ім за відчують. Їо життя в колхозі касарняне. Члени колхозу не скривали свого незадоволення й отверто пририввали своє життя до панщини. Будинки на колхозах дуже великі, є теж розмірно багато машин, однак не всі надаються до вжитку. Люди працюють разом під наглядом колхозних начальників, також разом ідять. Деякі колхози дуже за недбаві, домов ніхто не поправляє й вони на очах розлітаються. Часто можна здбати

ти розпочатий кілька літ тому будинок і так залишений. Але є теж так звані „показові“ колективні хазяїства, куди їх возили під надзором Інтуриста. Назерх вони виглядають добре, однак хто розуміє по українські або москоськи, то йому зараз скажуть, або бодай натягнуть, що „цей колектив не для нас, а для вас“. З його зятя, якого він хотів викинути зі свого помешкання. Зять оборонявся тим, що тесть викладає його тому, що потрібно йому більше місяця для проституції, яку він у себе вдома управляє.

В околицях Харкова грім. Задойко мав нагоду відвідати кільканацять українських родин, які колись жили в Америці й опісля виїхали в советську Україну. Деяких з них грім. Задойко знав навіть дуже добре особисто. Ці нещасливіці розказували йому жакливі річі. Вони благади порятунку, щоб видобутись якось назад до Америки. Ціла так звані „селянсько-робітничі“ большевицька влада — говорили вони — це страшний блоф. Большевицький уряд у немилосерий спосіб використовує робітників, гірше ніж якийнебудь капіталістичний устрій на світі. Життя вони у великій нужді, а одинокі предметі, що нагадують ім колишній добробут, це ті річі, що колись вони їх привезли з собою з Америки. Набрали вони теж національного переконання.

Після світової війни, після програної Німеччини, здавалося, що треба буде дуже-дуже багато діт, заки Німеччина піднесеться до своєї колишньої могутости. Були й такі, що твердили, що німецький народ вже ніколи не піднесеться з цього упадку. А проте — не минуло й двацять літ, як Німеччина стала знову одною з наймогутніших держав світу. Як це сталося? Поміг хто німцям стати на ноги? Мають аж стільки приятелів у світі?

Ні, ніхто ім не поміг, крім них самих. Є в німецькій мові вірш: Ich will! Das Wort ist maechtig. Sprich's einer ernst und still, die Sterne reist vom Himmel das eine Wort: ich will! що в перекладі на нашу мову звучить: „Хочу. Це слово мо

гутне. Коли сказати його поважно й у таємниці, то зорі з неба можна дістати одим одним словом: хочу“. Так, і німці справді досягли зір з неба.

Але — до відбудови могутости держави й нації запрягли вони всі верстви народу, починаючи від молоді. Почесна роля у відбудові держави припала німкнн-мамї. Ось, як німецькі мамї виховують своїх дітей, майбутніх горожан німецької держави.

Дитину змалку вже виховують на героя. Вже в перших літах свого життя дитина чує з уст мамн-батька, що „Німеччина понад усе!“, що ніхто інший, а німець має бути „паном світу“.

ЯК НІМЕЦЬКІ МАТЕРІ ВИХОВУЮТЬ СВОЇХ ДІТЕЙ

Після світової війни, після програної Німеччини, здавалося, що треба буде дуже-дуже багато діт, заки Німеччина піднесеться до своєї колишньої могутости. Були й такі, що твердили, що німецький народ вже ніколи не піднесеться з цього упадку. А проте — не минуло й двацять літ, як Німеччина стала знову одною з наймогутніших держав світу. Як це сталося? Поміг хто німцям стати на ноги? Мають аж стільки приятелів у світі?

Ні, ніхто ім не поміг, крім них самих. Є в німецькій мові вірш: Ich will! Das Wort ist maechtig. Sprich's einer ernst und still, die Sterne reist vom Himmel das eine Wort: ich will! що в перекладі на нашу мову звучить: „Хочу. Це слово мо

гутне. Коли сказати його поважно й у таємниці, то зорі з неба можна дістати одим одним словом: хочу“. Так, і німці справді досягли зір з неба.

Але — до відбудови могутости держави й нації запрягли вони всі верстви народу, починаючи від молоді. Почесна роля у відбудові держави припала німкнн-мамї. Ось, як німецькі мамї виховують своїх дітей, майбутніх горожан німецької держави.

Дитину змалку вже виховують на героя. Вже в перших літах свого життя дитина чує з уст мамн-батька, що „Німеччина понад усе!“, що ніхто інший, а німець має бути „паном світу“.

Коли дитина зрапить собі ніжку, чи ручку й плаче з того приводу, то німецька мама каже:

— На війні воякові відрубать ногу й він не плаче, а ти за дурницю плачеш? І це має бути німецька дитина?

Німецька мама вчить дитину нових законів німецького народу, заледви дитина починає щось розуміти: правда це сила. Тільки на власні сили можна числити. Треба мечем і вогнем поширювати границі своєї держави. Не наука панує над силою, але сила над наукою. Приклад: висококультурних греків завоювали сильні, але з малою культурою римляни. Знову ж римську державу підбив дикий, але войовничий варвар.

Навіть у нашій історії є приклади на потвердження цієї правди: Святослав Завойовник розбив висококультурних греків і болгар.

Німецькі мамї вчать своїх синів не тільки жертвувати для батьківщини, але й не жаліти за тим, що жертвувалося. Наші стрільці теж „Як в бій ішли, то співали і зо співом умірали...“ І перед українськом-мамою стоять тяжкі завдання: мусить не тільки навчити своїх дітей любити батьківщину, але навчити їх жертвувати для тої батьківщини. А себе, себе українська мама має навчити найтяжчого: не дорікати ані собі, ані синові, коли снів той віддасть своє молоде життя для справи народу... — („Житоча Доля“).

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНИ“.

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(10)

Володько слухає такі оповідання з насолодою. Він уявляє собі бої, наступи „наших“, мертвих, ранених...

— Ах, що того отію за лізницею вчора повезли... Що його повезли. Трицять ешалонів ранених. Все на Київ, все десь туди. Есе, перекалічть народу, говорив якийсь місцевий дядько.

— Що тобі день, що ніч, — продовжував він, — усе безупинно везуть: туди здорових, назад калік.

— То звесно! Війна...

— Тиллявка! Тиллявка! Наступай! — чути викрик старости. Дядьки уривають гутірку і спішають до своїх возів.

— Андрушук Полікарп! Скорей! Мігом!...

Андрушук Полікарп, грубенький шпакований дядько, хапається за віжки, цвйогає батою по конях і підїжджає...

Руки його тремтять, сидить напружено. Коні його і не злі, і не добрі. Підходять військово, міряють зріст, дивляться на зуби, випробовують силу ніг. — Не гадіть! Поезджай! Следуючий! Автошук Петро. Попередній тимчасом ді

стає посвідку, що відбув мобілізацію з поміткою категорії його коней.

Матвій часто протискався наперед, щоб побачити, які коні приймають. виявилось, що такі, як його, не підходять для війська. Покищо це перша мобілізація і вибирають самі найкращі.

— Довбенко Матвей!...

— Есть! Вйю! Вйю! Скорше! Треба спішити, бо ще дуже багато людей. Хто підїжджає повільніше, того підгонять нагаєм козак. Володько сидить на возі за батьком.

Коні тільки поміряли. Не підходять. Малі. Далі не дивилися. Віз не годиться.

— Отвалівай!...

Трохи гірша доля стрінула Стратона. Його зупинили на довшє. Міряли, обдивлялися. Стратон увесь, як на шпикіках. Уся надія на те, що „шпак“ не має ще досить літ. Але „старий шпак“ підїшов у повноті під міру.

— Годен! Кавалерія! Отвалівай! У Стратона затремтіли уста. Він нервово сіннув за віжки, і навіть чомусь цвйогував батою по конях, чого ніколи не робив. Не міг ніколи вдарити коня. Кінь мусів бути та-

кий, що від одного — вйю — йшов.

— Не бось, атец! Денгі достанеш... Другую лошадь купіш! — говорили йому старшини. Коли відїхав на бік, де зупинялися ті, у яких „записано“, до Стратона підїшов багато людей, підїшов Матвій і, не втерпівши, обережно, щоб не підїзти якому сердитому козакові під ноги, підїшов Володько.

— А скільки дадуть? — питали Стратона. Той часто, ніби соромлячись, кліпає очима й говорить: — А хто його знає... Ось дали „бамажку“... Йди з нею тепер, домагайся... А може ще в шинку наженуть. Таке то...

— Но, то вже ні. Рублів вісімдесят дадуть.

А все таки шкода.

— То тепер ще нічого. Ще вибирають... Тепер тільки перший сорт збирають... От що то далі буде... — Добра не буде... Це знаємо...

Володько в той час уважно розглядає „принятого“ Стратонового шпак. Гарний, статочний кінь... Рівний, як Іванна. Дивиться собі весело і байдуке, високо піднявши легку з нагостреними вухами голову.

Він зовсім, мабуть, не знає, яка доля чекає його. Ось був у Стратона. У нього стайня у старій батрацькій кухні. Тепла, простора, чиста. Стратон ходив за ним, як за дитиною. Син його Максим що дня по-

чуче коло коней, шоби, бо-ронець Боже, хто не виволік їх. А тепер ось тут... А завтра? Хто знає. Заберуть, відвезуть у гори Карпати, де „солдатські кості под снігом лежать“, як у пісні співають.

І дадуть того шпак яко-мусь козакові. Той осідлає його і поїде „в атаку“. Це, мабуть, не проста річ... А коневі що? Байдуке...

— Гі-гі-гі! — довго і протяжно зенацька загіржав... Кілька разів поворухив гострим тонкими вухами. Ніздрі роздуваються також неспокійно.

„А може він також все розуміє?“ — думає Володько. „Може він чує... Хто його розбере?“

До дому верталися не всі разом. Іхали, хто коли хотів. Коней і возів „приняли“ мало. Матвій не втратив ще нічого.

III.

Осінь проходила майже спокійно. Розпочалася школа. Учила сама вчителька, бо вчитель пішов до Крем'янци, щоб висвятитися на дяконів. Кажуть, щоб не йти на війну. „Псаломщик“ також почав частенько їздити до Крем'янци і також у короткому часі почав відпускати коси та одягати довгий з широкими рукавами одяг.

Наука Володькові одна забавляла. Ходить уже з ним і Хведов, пішло двоє дічат Тарасових — Устя і Мотря. Пішла Кузьмова Ганна, Іванів Хведір,

Хомів Олексійчик... Ціла армія школярів з самих дерманців, Володько „старий“ школяр — другогрупник. У нього вже не порожня торбина, як у першогрупників. О, ні. У нього торбинка набита книгами. Там „Закон Божий“. Там читанка, рік II. Там „задачник“ з мудрим заданнями на додавання, віднімання, множення і ділення. Там навіть „Граматика рускаво язика“ зі „склоненнями і спряженнями“. А шоби більше було книжок, то Володько мавсіди брав у книгозбірні якусь „інтересну“ книжечку почитати. Бо що йому наука? Чистий собі плювак. Сів, прочитав і е...

Робили школярі війну. По виході зі школи ділилися на германців і „наших“ і давай. Поки ще був учитель, то за війну суворо каралося. Учителька також не любила давати попусту, та хібаж тут справишся з отими бєдьбасами? Почали робити, що їм хочеться.

(Далі буде).

Поручення.

Купець вислає замовлення до доставця: „Негайно вислати шістьдесять кіп яєць. Коли дорі, пішло чек“. Купець у відповідь дістав телеграму: „Прошу негайно вислати чек. Коли добрий, вишло яйця“.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ УРЯДНИКІВ СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ

З PITTSBURGH, McKEES ROCKS, McKEESPORT, CARNEGIE, AMBRIDGE, MONESSEN, FORD CITY, RANKIN, JEANNETTE, LATROBE, NEW CASTLE, NEW ALEXANDRIA, ETNA, EXPORT, BENTLEYVILLE, ALQUIPPA, SLICKVILLE, DONORA, WEST NEWTON, NEW KENSINGTON, BUTLER, LEECHBURG, ISELIN, PA., і WHEELING, W. VA.

Отсїм подаю до вїдома, що В НЕДІЛЮ, ДНЯ 27-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1936 РОКУ В ГОДИНИ 2-ГІЙ ПОПОЛУДНІ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ УКР. КАТ. ЦЕРКВИ 7th Street, Corner Carson, S. S. Pittsburgh, Pa. На збори повинні коєчно прийти урядники наступних Союзових відділів: 24, 41, 53, 56, 61, 63, 74, 82, 89, 91, 96, 101, 109, 118, 120, 126, 128, 132, 134, 136, 161, 166, 212, 232, 255, 276, 296, 329, 338, 360, 384, 396 і 400. На тих зборах буде прийнятий гол. рек. секретар Д. Галичнн та говоритиме про справу У. Н. Союзу. В. МАЛЕВИЧ, заст. гол. председника.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА за місяць серпень 1936 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

- Від: 1. Сивер Данил М., Сквер Євген. 2. Русняк Іван, Русняк Григорій. 3. Камарник Петро. 4. Труш Анна. 5. Куряк Степан. 6. Грем'як Адам. 7. Томко Іван, Стах Іван, Продак Іван. 8. Кола Стефан. 9. Хомин Магда. 10. Гавриль Марія, Вітковський Володимир. 11. Русен Станіслав. 12. Кухар Юлія. 13. Микитюк Іван. 14. Канюк Мирослав, Зен Іван, Шелеста Настазія. 15. Струж Теодозія. 16. Смігельський Олена Н. 17. Тертичний Юлія, Бобак Марія. 18. Кришун Дмитро, Стецько Володимир. 19. Третяк Іван, Дацьковський Антін, Гузар Михайло, Васильків Стефан, Горішній Олександр. 20. Дутчак Паранія, Кобітка Марія. 21. Майк Олена, Височанська Ольга. 22. Смолок Василь, Дзюгла Іван, Гутник Семен, Чередарук Василь, Комарницький Стефан, Чена Теодор, Вольчанська Ева, Сидор Юстинія, Жолобайко Анна, Дудуць Катря. 23. Микитин Кароліна. 24. Костек Володимир. 25. Костек Анна, Товарицька Марія. 26. Гавриляк Соломон. 27. Федас Михайло. 28. Мухоморовський Іосиф, Матковський Кедьо Василь, Підсадний Анна, Бусько Анастазія. 29. Шупана Катерина, Брендзей Олена К. 30. Василь Никола, Кобиланська Розалія, Коберська Іоанна. 31. Хоміцький Іван. 32. Дабак Никола, Кобасюк Марта, Вішук Іван, Романський Михайло, Білоус Петро. 33. Яворська Петронелла. 34. Діва Марія. 35. Яблонська Марія. 36. Гордійчук Марія. 37. Скаб'я Анна Р. 38. Гац Юлія. 39. Гаврильчак Никола, Кос Никола, Дичко Михайло, Рибак Анна. 40. Яворська Анна, Яворська Марія. 41. Філе Юрій, Коломиець Михайло, Коломиець Марія. 42. Романець Юстинія, Лобус Марія, Кришунівна Зоя. 43. Заверуха Ольга. 44. Кукуріло Михайло, Паркер Анна. 45. Тимцьо Юлія. 46. Базан Дмитро, Паньків Ольга, Нагребний Теодор. 47. Максимович Іосиф, Павляк Ольга. 48. Владичак Іван, Градовський Андрій. 49. Швець Марія. 50. Михаленко Іосифа, Тимошко Ольга. 51. Гошовський Василь. 52. Костюк Олена. 53. Гайдюк Теодозія, Авраменко Пилип, Кузьо Володимир, Шибала Стефан, Кузов Михайло, Юлія Юрій, Лисак Вероніка. 54. Дашко Марія. 55. Наконечний Семен, Дорошенко Іван. 56. Саган Петро. 57. Ляк Михайло. 58. Булавинцев Іосиф, Стоков Антін. 59. Параска Татяна. 60. Кобран Марія. 61. Михалія Ізидор М. 62. Сопко Михайло. 63. Креденс Ташка, Янєвич Анна, Шпордук Антоніна, Парійчук Анна. 64. Гривак Іван Др. 65. Ковальчик Анна. 66. Капітон Павло. 67. Салюк Павліна, Пігура Марія. 68. Волошин Анна. 69. Кіндзерська Сташка. 70. Матиш Іосиф. 71. Гнатюк Текля, Процик Захар, Хорнат Михайло. 72. Головата Марія, Іванів Анна. 73. Флєсак Володимир, Прибыло Володимир. 74. Яртимик Василь, Остапчук Ольга. 75. Петрик Іван, Ціліський Юлія. 76. Яцук Зоя, Шенкарук Іван, Мадик Ірина. 77. Ковалек Володимир, Дуткевич Михайло. 78. Бабій Іосиф. 79. Петрів Іван, Пляк Іван. 80. Маринюк Іван, Фургаль Михайло. 81. Козуб Стефан, Кошуба Юлія. 82. Іванченко Михайло. 83. Білоус Катерина, Білоус Василь. 84. Лівонич Юрій, Ксьондзик Омельян, Угорчак Антін, Прутаук Анна, Хмільська Марія, Богачик Олена. 85. Обуховська Геноефа. 86. Олексин Петро. 87. Пилипів Іван, Сачавський Богдан, Воробець Стефан. 88. Шабатура Омельян. 89. Кучмак Павло. 90. Паньків Татяна, Баран Зоя, Михальченко Павліна, Соломач Анна, Лемцьо Константін, Верещак Михайло, Барон Теодор. 91. Романів Юлія.

- ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НА НОВО: 7. Невий Петро, Артин Ева, Томашовський Андрій. 8. Марас Володимир, Погода Іван, Погода Марія. 9. Барітовський Іван, Богач Михайло, Мисків Михайло, Барщовська Анастазія. 10. Кудла Михайло. 11. Мишишин Петро, Мишишин Анна. 12. Дубіцький Франко. 13. Бредик Франко. 14. Атаманчук Анна. 15. Беднар Воїтх, Беднар Катерина, Фішер Анна. 16. Чарнівський Віцентій С., Романовський Іван, Романовська Марія. 17. Подуєвнич Михайло. 18. Лободинська Катерина, Лободинський Стефан.

- 61. Оршак Марія, Уршак Іван, Уршак Анна. 62. Бабула Григорій, Нагребецька Олена. 63. Лутвіяк Катерина. 64. Дронюк Анна, Косинський Михайло, Машик Михайло, Молочний Петро, Олійчик Іван, Стариківський Семко, Ваврашко Антін, Ваврашко Антін, Шиманський Франко, Дронюк Юрій, Котляр Теодор. 65. Старий Іосиф. 66. Куд Захар. 67. Зинковська Наталія. 68. Яницький Теодор. 69. Ганч Іван, Угрин Андрій. 70. Адамчук Михайло. 71. Гаврилюк Іван, Гаврилюк Марія, Пашканик Марія. 72. Попадюк Дмитро. 73. Слободан Олександр. 74. Кривий Федко. 75. Бойко Катерина. 76. Геферт Андрій, Терлецька Марія, Терлецький Михайло, Тушко Никола, Тушко Галля, Геферт Зоя. 77. Боровський Франко. 78. Артин Ева, Гримач Марія, Сокальський Ілько. 79. Зомчак Стефан. 80. Строк Іосиф, Муха Никола, Коман Анна. 81. Лшук Юрій, Лшук Ірина, Васильчук Тома. 82. Халюк Никола, Халюк Варвара, Халюк Анна. 83. Лободинський Михайло. 84. Семенов Анна. 85. Червоная Василь. 86. Тимчук Варвара. 87. Дорошенко Марія, Якимів Дмитро. 88. Нурко Марія. 89. Чикало Григорій, Чикало Анна, Кравець Дмитро. 90. Русняк Петро, Звір Катерина, Русняк Ева. 91. Мияк Іван. 92. Портман Марія. 93. Медвідь Стефан. 94. Баладзят Катерина, Андрусини Петро. 95. Гуменюк Іосифа, Гуменюк Марія, Гуменюк Дмитро. 96. Кікта Петро, Бучко Михайло. 97. Цар Петро. 98. Шимко Павліна, Шимко Василь. 99. Петришин Катерина, Чернак Марія. 100. Бомба Марія. 101. Рибак Михайло. 102. Бішук Агафін. 103. Буняк Анастазія, Вадак Олена, Вадак Володимир. 104. Левчинський Теодор. 105. Бурчак Анастазія. 106. Семенов Андрій, Мищук Параска, Кішків Іосиф, Мищук Іван, Чорний Петро. 107. Гудима Марта. 108. Процик Никола. 109. Криворучка Теодор. 110. Тимків Розалія, Тимків Василь.

- ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗА ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ: Від: 25. о. Струтинський Никола. 26. Клячко Юстинія, Кляч Яким, Клячко Марія. 27. Галькович Никола. 28. Луців Стефан. 29. Витяк Петро. 30. Мулик Марія, Микитюк Деметрій. 31. Зеліна Марія. 32. Саранчак Іван. 33. Миланович Олена. 34. Земляк Розалія, Зімняк Панко. 35. Угорчак Семен.

- ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗА ІНШИХ КЛАС: Від: 2. Русняк Василь, Русняк Павло. 3. Шашко Ольга. 4. Височанський Михайло. 5. Петрик Марія. 6. Кизинко Іван. 7. Дубик Іван.

- ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО РОДУ ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ: Від: 83. 1 Членів. 312. 6

- ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ: 1. Товт Іван, Клебан Фея, Фридман Іосиф, Клебан Іосиф. 2. Бабій Іосиф. 3. Вербицький Михайло, Кормаш Текля, Кормаш Никола, Гевчук Павло, Старовецька Анна, Блшко Андрій. 4. Зопко Никола, Федішин Іван, Ганій Михайло. 5. Борухівський Володимир. 6. Крив Стефан. 7. Говард Фелч Петро, Кулява Францішк. 8. Брус Магдалена, Махник Розалія, Бурдак Анна. 9. Пеленська Марія. 10. Гулик Іван. 11. Грива Василь, Бурда Текля. 12. Вітковська Анастазія, Вітковський Іосиф. 13. Дзюба Никола. 14. Ячич Антін. 15. Стефаншин Ева. 16. Кузьо Стефан. 17. Атаманець Семен. 18. Ванат Олена. 19. Ливницький Антін. 20. Балук Іосиф. 21. Дудко Володимир, Клубчак Анна. 22. Борецький Прокоп, Корницький Василь. 23. Бурда Теодор, Бурда Марія, Стахнів Теодор. 24. Король Стефан, Кемпа Никола, Волько Семен, Цімхид Стефан, Манзюк Марія, Губіцький Петро, Грив Стефан. 25. Грубач Костяк. 26. Гевчук Тавас. 27. Бортник Розалія, Гривас Зигмунд. 28. Гальман Марія. 29. Катинський Василь Любомир, Павліна Олена, Селіна Стефанія, Ляк Анна. 30. Сеньо Олена, Сеньо Ольга. 31. Калучник Зоя, Мричко Анна, Мричко Василь. 32. Вірковська Олена. 33. Войдак Марія. 34. Пахолец Іосифа. 35. Напованець Іосиф. 36. Балей Іван, Качор Текля, Качор Лука. 37. Дзваський Мартин, Дзваська Євгенія, Олексів Іван. 38. Тимчів Лікерія. 39. Білінька Стефанія. 40. Будник Антін, Вессон Текля. 41. Зіз Стефан, Зіз Текля. 42. Бобола Іван, Бобола Станіслав. 43. Лабатій Василь, Лабатій Іван, Винар Віктор, Ярема Стефан.

- 152. Смагула Іосиф, Смагула Никола, Смагула Андрій. 153. Пашула Володимир, Жайлик Ілько, Грабінський Олександр, Грабінська Юлія. 154. Малюк А. Іван, Русин Олександр, Балко Василь, Яринський Юрій. 155. Гела Іосифа, Дзюба Анна, Дзюба Никола, Майбук Ярило, Погаш Стефан. 156. Галуд Анна, Косміна Юрія. 157. Дзюболюка Ольга. 158. Грин Петро, Дзюган Михайло, Ванато Роман, Хруш Петро, Семкович Лука, Бривка Іван. 159. Хруш Анна, Парашак Анна. 160. Олійник Евдокія. 161. Будник Михайло, Будник Катерина. 162. Трач Іосиф, Діамонд Марія, Гейла Станіслав. 163. Борецький Григорій, Фемяк Павло. 164. Новицька Анастазія. 165. Питьок Олександр. 166. Трач Марія. 167. Кузенько Никола, Кобрин Іван. 168. Шкапій Володимир, Матвійшин Іван. 169. Демко Евстахій, Сняданко Стефанія, Сняданко Анна, Сняданко Іван. 170. Пшибельський Яків. 171. Горбаль Евдохія Горбаль Теодор. 172. Кацюбан Пилип, Кацюбан Стася, Кацюбан Розалія. 173. Мендінський Теодозій. 174. Пелех Михайло. 175. Машин Василь. 176. Шабан Григорій. 177. Сивик Стефан. 178. Рубинюк Ірина. 179. Завочовська Марія Л., Сисак Анна, Пасовестій Олена, Мариня Катерина, Коваль Анна, Гурняк Іван. 180. Куріскі Зоя. 181. Лобур Василь. 182. Попелюк Андрій. 183. Венгринюк Володимир, Венгринюк Володимир. 184. Ковтун Олена. 185. Котко Іван, Гнатко Іосиф, Гнатко Михайло, Гашковська Соломечка, Гошковський Едвард, Гнатко Марія. 186. Асарійчін Анна, Скасків Михайло, Скасків Варвара. 187. Гомзак Никола. 188. Загавич Василь, Садовський Михайло. 189. Хомош Іван, Богдан Марія, Крайняк Іван, Бачинський Володимир. 190. Лешак Михайло, Іра Марія, Клебан Тадей, Гураль Іван, Вадак Анна, Іра Никола, Менда Михайло. 191. Камінська Зоя. 192. Дзюра Петро. 193. Себрінський Стефан, Михальчич Меланія, Шевчук Петро, Шевчук Іосифа, Шевчук Михайло, Гапанович Семен. 194. Гулик Іван, Малік Анна, Малік Стефан, Гулик Марія, Стефанов Федор. 195. Машик Теодор, Рудий Терфон, Микитин Мирослав, Рудий Павліна. 196. Мащакань Марія. 197. Дикун Стефан, Гузар Константін. 198. Демчик Стефан. 199. Нікляш Кароліна, Нікляш Яків. 200. Катериня Анна, Катериня Зоя. 201. Рантович Іван.

- ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗА ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ: Від: 25. Миланович Олена. 26. Галькович Никола. 27. Струтинський Никола. 28. Бек Іван. 29. Саранчак Іван. 30. Зеліна Марія. 31. Михалюк Кирило. 32. Прибила Юрій, Прибила Михайло. 33. Романшин Григорій, Романшин Евдохія, Романшин Стефан. 34. Смагула Андрій. 35. Федорчак Іван. 36. Маювський Володимир. 37. Войнович Ева. 38. Терлецький Михайло. 39. Карп Стефан, Карп Катерина. 40. Криба Ева.

- ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛАС: 2. Русняк Павло, Русняк Василь. 3. Височанський Михайло. 4. Петрик Марія. 5. Кизинко Іван. 6. Дубик Іван.

- ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ: 2. Русняк Іван, Русняк Григорій. 3. Смагула Андрій. 4. Федорчак Іван. 5. Маювський Володимир. 6. Войнович Ева.

- ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ: 16. Терлецький Михайло. 17. Карп Стефан, Карп Катерина. 242. Криба Ева. 45. Рибак Анастазія. 46. Войтович Катерина. 47. Береський Іосиф. 48. Луцький Петро. 49. Гайдучук Параска. 50. Перч Розалія. 51. Поточник Никола. 52. Прутаук Іван. 53. Гані Юлія. 54. Грива Кароль. 55. Луєк Марія.

- ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ: 45. Рибак Анастазія. 46. Войтович Катерина. 47. Береський Іосиф. 48. Луцький Петро. 49. Гайдучук Параска. 50. Перч Розалія. 51. Поточник Никола. 52. Прутаук Іван. 53. Гані Юлія. 54. Грива Кароль. 55. Луєк Марія.

- ЗІСТАВЛЕННЯ: З початком серпня 1936 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів 21,224. В місяці серпні 1936 р. прийнято нових 183. В місяці серпні 1936 р. прийнято нововписаних членів 124. В місяці серпні 1936 р. прийнято за переступними листами 16. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 12. В місяці серпні 1936 р. перенесено зі старого до нового роду членів 47. В місяці серпні 1936 р. перенесено до нового роду членів 21,566. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 13. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 11. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 7. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 4. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 6. В місяці серпні 1936 р. померли 11. Разом 251. З кінем серпня 1936 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів 21,302.

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛАС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ: СТАРИЙ РІД. В класі Д. на \$ 100 1. В класі А. на \$ 250 14. В класі А.А. на \$ 500 149. В класі В. на \$ 750 267. В класі С. на \$ 1000 287. В класі В.В. на \$ 1500 9. В класі С.С. на \$ 2000 2.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТНО ПО СМЕРТІ А ВКЛАДАМИ ДО 70 РОКУ ЖИТТЯ. В класі О-500 на \$ 500 373. В класі О-1000 на \$ 1000 282. В класі О-1500 на \$ 1500 3. В класі О-2000 на \$ 2000 2. В класі О-2500 на \$ 2500 2. В класі О-3000 на \$ 3000 2.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТНО ЗА ЖИТТЯ А ВКЛАДАМИ ПРОТЯГОМ 20 ЛІТ. (Ендамент). В класі Р-500 на \$ 500 732. В класі Р-1000 на \$ 1000 481. В класі Р-1500 на \$ 1500 4. В класі Р-2000 на \$ 2000 4. В класі Р-2500 на \$ 2500 4. В класі Р-3000 на \$ 3000 4.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТНО ЗА ЖИТТЯ А ВКЛАДАМИ ПРОТЯГОМ 20 ЛІТ. (Ендамент). В класі Е-500 на \$ 500 490. В класі Е-1000 на \$ 1000 189. В класі Е-1500 на \$ 1500 4. В класі Е-2000 на \$ 2000 1. В класі Е-2500 на \$ 2500 1. В класі Е-3000 на \$ 3000 1. Разом 21,309.

МОЛОДЕЧІЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ: Від: 59. Лободинська Анна, Лободинська Зоя, Лободинська Марія, Лободинська Стефанія. 60. Рогола Розалія, Магола Ольга. 61. Горішній Іосиф. 62. Тимків Евдохія. 63. Комарницька Іосифа, Комарницький Антін, Комарницький Михайло, Комарницький Михайло. 64. Соболь Розалія. 65. Машковська Розалія Марія, Кедьо Василь, Підсадний Петро, Підсадний Павло. 66. Білецький Мирон. 67. Пухир Ольга, Луців Олена, Кукуріло Теодор, Скортська Галюша З. Скортський Ярослав 2. 174. Каганіч Марія. 200. Кравець Олена. 204. Сичак Юрій 2, Ошуст Ольга 2, Ісанська Павліна 2, Кобан Іван, Кобан Ева, Цимбала Євгенія. 221. Токарєвич Наталія, Люба. 227. Сахар Юрій. 243. Романюк Роман. 254. Андрусів Богдан, Андрусів Євгенія. 260. Улян Іосиф. 271. Селевач Леон. 283. Зобків Данило. 319. Трещук Параска, Трещук Марія. 361. Олексів Ярослав Д. 3. 396. Федунюк Ольга.

ДІТИ ПРИНЯТІ НА НОВО: Від: 10. Погода Олена, Погода Тадеуш, Погода Емілія, Погода Олександр, Погода Текля, Погода Ольга. 61. Уршак Катерина, Уршак Іосиф, Уршак Людвіга. 65. Бабула Марія, Бабула Ольга, Бабула Павло, Бабула Василь. 78. Дронюк Никола, Шморгун Лев, Ваврашко Франко, Ваврашко Тома, Ваврашко Ванда, Ваврашко Вавіна. 107. Угрин Олександр Д., Угрин Олена Е. 106. Попадюк Никола, Попадюк Ольга. 147. Моло Стефан, Моло Марія, Моло Григорій, Моло Петро, Вавришко Іван. 151. Артин Розалія, Артин Стефан, Артин Стефанія. 173. Халус Катерина, Халус Михайло, Халус Іван. 234. Фуртас Катерина, Фуртас Марія. 260. Буй Володимир. 274. Кіт Стефан. 294. Гуменюк Олександр, Гуменюк Ольга, Гуменюк Володимир. 317. Петришин Іван. 342. Вадак Іосиф, Вадак Євген. 359. Бурчак Анна, Швець Олександр, Швець Ольга, Швець Михайло. 371. Процик Олена. 396. Тимків Володимир, Тимків Зоя.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛАС: Від: 121. Мадрик Ярослав. 375. Маєвський Григорій.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ІЗ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ: Від: 396. Сташко Теодор.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ: Від: 196. Баричко Марія. 242. Криба Тома, Криба Єлисавета.

ЗІСТАВЛЕННЯ: З початком серпня 1936 р. було в У. Н. Союзі дітей членів 8,256. В місяці серпні 1936 р. прийнято нових 50. В місяці серпні 1936 р. прийнято нововписаних членів 52. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 5. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 5. Разом 8,368. В місяці серпні 1936 р. суспендовано 66. В місяці серпні 1936 р. відійшли до старших класів У. Н. Союзі 114. В місяці серпні 1936 р. відійшли до інших класів 2. В місяці серпні 1936 р. відійшли на безплатне продовження 3. В місяці серпні 1936 р. відійшли зі зворотом в готівці 1. Разом 186. З кінем серпня 1936 р. в У. Н. Союзі було дітей членів 8,182.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРИШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.: Від: 1. Сквер Євген. 9. Качмарик Петро. 23. Труш Анна. 27. Грем'як Адам. 31. Продак Іван, Стах Іван, Томко Іван, Кола Стефан. 40. Гавриль Марія, Вітковський Володимир. 43. Рушен Станіслав. 44. Кухар Юлія. 53. Микитюк Іван. 56. Канюк Мирослав, Зен Іван, Шелеста Настазія. 58. Струж Теодозія. 59. Смігельський Олена Н. 63. Тертичний Юлія, Бобак Марія. 69. Кришун Дмитро, Стецько Володимир. 76. Третяк Іван, Дацьковський Антін, Гузар Михайло, Васильків Стефан, Горішній Олександр. 80. Дутчак Паранія, Кобітка Марія. 86. Майк Олена, Височанська Ольга. 90. Смолок Василь, Дзюгла Іван, Гутник Семен, Чередарук Василь, Комарницький Стефан, Чена Теодор, Вольчанська Ева, Сидор Юстинія, Жолобайко Анна, Дудуць Катря. 93. Микитин Кароліна. 94. Костек Володимир. 96. Костек Анна, Товарицька Марія. 98. Гавриляк Соломон. 99. Федас Михайло. 102. Мухоморовський Іосиф, Матковський Кедьо Василь, Підсадний Анна, Бусько Анастазія. 103. Шупана Катерина, Брендзей Олена К. 112. Василь Никола, Кобиланська Розалія, Коберська Іоанна. 117. Хоміцький Іван. 124. Дабак Никола, Кобасюк Марта, Вішук Іван, Романський Михайло, Білоус Петро. 125. Яворська Петронелла. 126. Діва Марія. 127. Яблонська Марія. 132. Гордійчук Марія. 133. Скаб'я Анна Р. 134. Гац Юлія. 136. Гаврильчак Никола, Кос Никола, Дичко Михайло, Рибак Анна. 137. Яворська Анна, Яворська Марія. 141. Філе Юрій, Коломиець Михайло, Коломиець Марія. 147. Романець Юстинія, Лобус Марія, Кришунівна Зоя. 158. Заверуха Ольга. 164. Кукуріло Михайло, Паркер Анна. 166. Тимцьо Юлія. 168. Базан Дмитро, Паньків Ольга, Нагребний Теодор. 170. Максимович Іосиф, Павляк Ольга. 175. Владичак Іван, Градовський Андрій. 181. Швець Марія. 183. Михаленко Іосифа, Тимошко Ольга. 194. Гошовський Василь. 196. Костюк Олена. 204. Гайдюк Теодозія, Авраменко Пилип, Кузьо Володимир, Шибала Стефан, Кузов Михайло, Юлія Юрій, Лисак Вероніка. 217. Дашко Марія. 219. Наконечний Семен, Дорошенко Іван. 220. Саган Петро. 221. Ляк Михайло. 226. Булавинцев Іосиф, Стоков Антін. 229. Параска Татяна. 234. Кобран Марія. 237. Михалія Ізидор М. 239. Сопко Михайло. 243. Креденс Ташка, Янєвич Анна, Шпордук Антоніна, Парійчук Анна. 252. Гривак Іван Др. 253. Ковальчик Анна. 255. Капітон Павло. 270. Салюк Павліна, Пігура Марія. 275. Волошин Анна. 276. Кіндзерська Сташка. 277. Матиш Іосиф. 278. Гнатюк Текля, Процик Захар, Хорнат Михайло. 279. Головата Марія, Іванів Анна. 282. Флєсак Володимир, Прибыло Володимир. 288. Яртимик Василь, Остапчук Ольга. 290. Петрик Іван, Ціліський Юлія. 292. Яцук Зоя, Шенкарук Іван, Мадик Ірина. 296. Ковалек Володимир, Дуткевич Михайло. 307. Бабій Іосиф. 316. Петрів Іван, Пляк Іван. 317. Маринюк Іван, Фургаль Михайло. 330. Козуб Стефан, Кошуба Юлія. 336. Іванченко Михайло. 339. Білоус Катерина, Білоус Василь. 361. Лівонич Юрій, Ксьондзик Омельян, Угорчак Антін, Прутаук Анна, Хмільська Марія, Богачик Олена. 366. Обуховська Геноефа. 369. Олексин Петро. 379. Пилипів Іван, Сачавський Богдан, Воробець Стефан. 385. Шабатура Омельян. 386. Кучмак Павло. 388. Баран Зоя, Баран Теодор, Паньків Татяна, Лемцьо Константін, Верещак Михайло, Михальчич Павліна, Соломач Анна. 396. Романів Юлія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРИШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.: Від: 1. Сквер Євген. 9. Качмарик Петро. 23. Труш Анна. 27. Грем'як Адам. 31. Продак Іван, Стах Іван, Томко Іван, Кола Стефан. 40. Гавриль Марія, Вітковський Володимир. 43. Рушен Станіслав. 44. Кухар Юлія. 53. Микитюк Іван. 56. Канюк Мирослав, Зен Іван, Шелеста Настазія. 58. Струж Теодозія. 59. Смігельський Олена Н. 63. Тертичний Юлія, Бобак Марія. 69. Кришун Дмитро, Стецько Володимир. 76. Третяк Іван, Дацьковський Антін, Гузар Михайло, Васильків Стефан, Горішній Олександр. 80. Дутчак Паранія, Кобітка Марія. 86. Майк Олена, Височанська Ольга. 90. Смолок Василь, Дзюгла Іван, Гутник Семен, Чередарук Василь, Комарницький Стефан, Чена Теодор, Вольчанська Ева К. 94. Машталер Володимир. 96. Костик Анна, Гавриляк Соломон, Товарицька Марія, Федас Михайло. 102. Мухоморовський Іосиф, Бусько Анастазія. 103. Брензій Михайло, Шупана Катерина. 106. Васильчів Олена. 112. Василь Никола, Кобиланська Розалія, Коберська Іоанна. 124. Білоус Петро, Романський Михайло, Дабак Никола, Кобасюк Марта, Вішук Іван. 132. Гордійчук Марія. 133. Скаб'я Анна. 136. Рибак Анна, Дичка Михайло, Кос Никола, Гаврильчак Никола. 137. Яворська Марія, Яворська Анна. 147. Ярема Марія. 158. Заверуха Ольга. 168. Нагребний Теодор, Базан Дмитро, Паньків Ольга. 181. Шиван Марія. 196. Костюк Олена. 217. Дашко Марія. 219. Дорошенко Іван. 220. Саган Петро. 221. Ляк Михайло. 234. Кобрин Марія. 237. Михайлівця Ізидор Мирослав. 239. Сопко Михайло. 243. Шпордук Антоніна, Парійчук Анна, Креденс Ташка, Янєвич Анна. 269. Капітон Павло. 270. Салюк Павліна, Пігура Марія. 273. Волошин Анна. 275. Кіндзерська Сташка. 277. Гнатюк Текля, Хорнат Михайло. 278. Іванів Анна, Головата Марія. 288. Остапчук Ольга, Артимик Василь. 290. Ціліський Юлія, Петрик Іван. 296. Дуткевич Михайло. 297. Бабій Володимир. 316. Петрів Іван. 317. Маринюк Іван, Фургаль Михайло. 336. Іванченко Михайло. 361. Угорчак Антін, Ксьондзик Омельян. 366. Обуховська Геноефа. 379. Сачавський Богдан, Пилипів Іван, Воробець Стефан. 385. Шабатура Омельян. 386. Кучмак Павло. 388. Баран Зоя, Баран Теодор, Паньків Татяна, Лемцьо Константін, Верещак Михайло, Михальчич Павліна, Соломач Анна. 396. Романів Юлія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛАС: Від: 121. Мадрик Ярослав. 375. Маєвський Григорій.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ІЗ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ: Від: 396. Сташко Теодор.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ: Від: 196. Баричко Марія. 242. Криба Тома, Криба Єлисавета.

ЗІСТАВЛЕННЯ: З початком серпня 1936 р. було в У. Н. С. дітей членів 8,256. В місяці серпні 1936 р. прийнято нових 50. В місяці серпні 1936 р. прийнято нововписаних членів 52. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 5. В місяці серпні 1936 р. прийнято до переступних членів 5. Разом 8,368. В місяці серпні 1936 р. суспендовано 66. В місяці серпні 1936 р. відійшли до старших класів У. Н. Союзі 114. В місяці серпні 1936 р. відійшли до інших класів 2. В місяці серпні 1936 р. відійшли на безплатне продовження 3. В місяці серпні 1936 р. відійшли зі зворотом в готівці 1. Разом 186. З кінем серпня 1936 р. в У. Н. Союзі було дітей членів 8,182.

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛАС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ: В класі 1-й за 25 цнт. місячної вкладки 6,246. В класі 2-й за 50 цнт. місячної вкладки 1,674. В класі 3-й за 50 цнт. місячної вкладки 262. Разом 8,182.

УВАГА. Котру кожній відділовій урядівчій член Українського Народного Союзу повинен пильно прочитати й відповісти до неї застосувати. Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордівому звіті за серпень

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВАГА СТАТИСТИКИ В ПОЛІТИЦІ

Ми, українці, дуже часто з завищеною споглядаємо на італійців, німців, чи хочби поляків, або росіян, коли серед них є такі люди, що вибиваються на вищі позиції в американським суспільно-політичній життю. Такі люди, чи то на судових позиціях, в міських урядах, в стейтсманів, або федеральним конгресі, приносять честь для тої національності, з якої походять. Крім цього вони допомагають їй своїми впливами. За націю, яка видає в американським політичній життю великих людей, є кому обставити. Одно слово вищої особи не раз більше важить, як тисячі голосів менших осіб. Ми, українці, це бачимо й поправді, робиться нам зависно.

Однак як би ми замість подивляти тих щасливих чужинців і завидувати їм, виконали те, що до нас належить, то ми побачилиб, що дістались українцями на якусь вище становище не булоб тяжче, як представникові іншого народу.

Серед українців є багато спосібних одиниць, які в нічому не уступають іншим національностям, але ті останні перецілюють нас у своїй організованості.

Про нас уже знають трохи в Америці. Однак знання американців про нас є мрячне і неконкретне. Скільки то разів це нині приходить нам відповідати американцям на такі питання: Хто то такі українці? Скільки їх? Де вони мешкають? Чи вони окрема нація? Чи мають свою окрему мову, свою культуру і т. п.? Відповіді на ці питання теж нам добре відомі. Нас 45 мільонів, ми стара нація, мешкаємо між Карпатами, Кавказом і Чорним морем, земля наша є одною з найбагатших на світі; маємо свою окрему мову, культуру, мистецтво, й ми не є те саме, що росіяни, чи поляки. Ми окрема нація.

Коли розмова ведеється в Америці, то ми ще додаємо нас в Америці є три чверти мільона, маємо свою пресу, організацію і т. п.

Цєю відповіддю ми звичайно зацікавлено американця. Він почуваеться так, неначеб відкрив невідому країну. Бо національність, що має 45 мільонів, що має таку славу культуру і мистецтво, а передовсім багатство, це неабияке відкриття. Довідавшись про це все, американець навіть по-пробує зробити з цих інформацій практичний ужиток; одначе поки він рішиться на якийсь конкретний крок, він

наперед перевірить ці інформації статистикою.

І ось тут починаються наші клопоти. Бо статистика майже в кожному відношенні є проти нас.

Нас в Америці є коло три чверти мільона старших, а з дітьми вдвоє більше. Однак в часі перепису (цензусу) в 1936 році записалися як українці всього 58,000 осіб. Чужинець, прочитавши цю цифру, тільки здвигне раменами. Бо не треба забувати, що в Америці люди мають більше пошани до статистики, ніж у советській Росії.

Не знати, яким обставинам приписувати те недобальств, що таке велике число українських громадян не подало при списі своєї національності. Однак треба тут підкреслити, що таке недобальство потім дуже мстить на нас усіх. Бо, як було сказано вище, чужинці всі відомості про нас точно перевіряють статистичними даними й відповідно до них описля нас трактують.

Ось живий приклад: Нині ми знаходимося в передвиборчій гарячці. Обидві американські партії, себто Республіканська і Демократична, серед інших чужинецьких відділів мають теж українські відділи. Однак майже зправила вони ці відділи стараються зіпхнути на останнє місце та поставити їх нижче таких груп, як сирійська, вірменська й інші. Це тому, що статистика показує, що в Америці є дуже мале число українців. Ті українці, що працюють по тих відділах, мусять напружувати всі свої сили, щоби переконати американців, що українців є значно більше, що статистика є помилкова, що наш нарід є поділений між чотирьох окупантів і при статистиці наших людей зачисляли до одного з тих окупантів і т. п. Деколи вдається американця переконати, а деколи ні. А навіть, переконавши його, не раз це ще справи не поліпшує, бо хтось там „угорі“ українську справу знов зіпхає на останнє місце, і знову ж таки тому, що проти нас говорить статистика.

Українці натрапляють на перешкоди ще також тому, що підчас вибирання горожанських паперів теж не записуються як українці. Та тут причиною не все буває недбалість. Причиною тут найчастіше буває це, що внаслідок того, що наша національність донедавна не була узнана окремо, при вибиранню горожанських паперів наших людей силою вписували як „росіяни“, „поляки“, „австрійці“ і т. п.

Коли в найвищих штабах політичних партій виробляють плани виборчих кампаній, вони наперед наймають до цього статистиків-фахівців, які на основі статистичних записок сортують усякі національності відповідно до їх числа та впливів. Оскільки вони навіть виробляють графічні схеми, де-образно представляють, що котра група варт. У таких схемах поважне місце займають німці, італійці, литовці, а навіть поляки і росіяни. Видніють теж менші групи, як сирійці, вірмени, скандинави й т. д. Українці приходять на останку, а не раз, що це гірше, українців зовсім не видно. І знову ж ті українці, що їм приходить заступати свою національність, мусять обжиратися з тими особами, що ці схеми укладали, мусять переконувати їх, а вони на всі ці аргументи тільки витрищують очі й у відповідь тільки показують холодні цифри.

Однак щоб той образ не виглядав занадто похурний, треба додати, що нині нас в Америці далеко краще знають, ніж тому 20 літ. Ми зробили великий крок уперед. Своєю муравлиною працею ми навіть здобули собі серед американців повагу й довіру, так, що в деяких випадках нам навіть більше вірять ніж статистичним цифрам. Та все-таки, коли ми хочемо здобути собі поважніше місце в американській політиці, то не сміємо тільки поклатися на словні переконування. Ми мусямо подбати про наше гідне заступництво у статистичних списках. Бо усні переконування, без поперець статистики, дуже часто виглядають на блеферство. А блеферством навіть у політиці не можна їхати далеко. Тому справа належної і правдивої української статистики це не лише справа поодиноких осіб, але справа цілої української суспільности. Всі свідоміші українці на різних місцях повинні подбати про те, щоб списати точно число наших громадян, до котрої партії вони належать, яка у них організована сила, евентуально, які політичні клуби, а передовсім повинні подбати про те, щоб усі наші громадяни записувалися під своїм власним українським іменем. Бо ми знаємо самі дуже добре, що родовитих росіян в Америці є дуже мало, що поразача більшість наших громадян з Великої України, як теж із Закарпаття, записані як „Росенс“. І ось ці, по крові і кості українські громадяни своїм числом підтримують не своїх провідників, тільки чужих. Також знаємо, що в польському загальному числі

є записана велика кількість наших громадян. Вони тим-таким скріплюють не своїх провідників, тільки польських, які перед американцями чваняться: дивіть, скільки нас є!

Недотягнення й помилки у статистичних списках ми можемо направити тільки своєю солідною і витривалою працею, себто записками всіх наших політичних клубів, та членів, а понад усе, записками

Іван Баран.
Нью-Йорк, Н. Я.

ІСТОРІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Теперішню Демократичну Партію зорганізували критики бувшої Федералістичної Партії. Ця остання повстала заради після прийняття конституції, а саме 1789 року. Цих критиків звали антифедералістами, котрі скоро сформувалися у партію республіканців, серед котрих повстав повний розкол уже підчас третій президентських виборів. Джеферсона, провідника тогочасних республіканців, прозвали „атеїстом“, а Адамса „монархістом“. Цього останнього вибрано президентом більшістю всього трьох голосів.

1800 року Республіканська Партія здобула провід на політичній полі, бо Джеферсон переміг кандидата федералістів значною більшістю. Від тоді аж до 1829 року республіканці Засідали у Білім Домі. Джеферсон, як плантатор, був добре познакомлений з інтересами хліборобства. Він вірив і отверто говорив, що це найкращий елемент краю. Про торгівлю та промисл, що творили міський пролетаріат, він мав слабу олінію і з огляду на те повів боротьбу проти капіталістичних намірів Гамілтона та партії федералістів.

Джеферсон теж стояв за низькі митні оплати та менші права конгресові, а більші стейтам, що привели до довгої політичної боротьби. Так як більшість сторонників Джеферсона не займалась ні торгівлею ні промислом, високі митні оплати звичайно підвищали кошти їх прожитку, без жадних користей їм у заміну. Мабуть найбільша справа для автономії стейтів це була їх економічна та політична незалежність, чого стейти не мали перед 1800 роком.

Підчас довгого верхівництва республіканців зайшли основні економічні зміни, котрі скріпили ліве крило партії. Тимчасом з приморських стейтів населення помандрувало на захід, де на великим просторі поселились рухливі осадники. Там творились відмінні політичні думки від заможних купців на сході. Аграрний рух за

всіх тих українців, що беруть по різних місцевостях участь у виборах. Шойно узброєні в річеві факти, ми зможемо пробити собі шлях в американській політиці, та замість завидувати іншим народам, що вони мають на високих становищах своїх людей, ми зможемо туди іслати власних.

В. С. М. Я.

Іван Баран.
Нью-Йорк, Н. Я.

полудні витворив теж поважну політичну ситуацію, прихильну для Джеферсона. Проти них пішли фінансисти та промисловці Нової Англії і середущих стейтів, робітники, фермери на заході та власники невеличких. Коли 1828 року їх речник, Ендрю Джексон, став президентом, республіканці переважили себе демократами.

Між 1828 і 1860 роком демократи крім двох виграли всі президентські вибори та майже весь той час мали свою більшість у конгресі. Здавалось, що їх влада закріпилася на довго. Іх програма 1840 року подобалась хліборобам, бо була схожа з їх інтересами та доступно написана. За свого урядування вони понизили змитні оплати, перервали державну поміч перевозовим компаніям, коли найвищий суд зводив стейтовим банкам випустити паперові гроші.

Від 1850 року демократи почали тратити силу. Тоді маєтки компанії зросли на вартості та скоро виростили промислові міста. В той час повстало питання невеличництва, котре причинилося до вирівнювання демократичних рядів. Партія втратила багато фермерів на півночі і промисловців, що стояли за те, щоб державні землі на заході та полудневім заході роздано бідному населенню, а також були проти знижки митних оплат, що шкодило тим промислам, котрими вони керували. По упадку демократів, 1860 року, та закінченню домашньої війни, прийшли до влади республіканці і почали господарку за засадами Гамілтона, піддержуваними промисловцями цілого краю.

Між роками 1860 і 1913 демократам доводилось лиш два рази вибрати свого президента, а саме Гровера Клівленда 1885 р. та знову 1893 р. Згодом ліве крило хліборобів кріпшало та зробило розкол серед республіканців 1896 року. 1912 знову наступив розкол серед республіканців через повстання Прогресивної Партії під проводом Теодора Рузвель-

та. З того скористали демократи, вибираючи президентом Вудрова Вільсона. Підчас його урядування, від 1913 до 1921, переведено в життя децю програму демократичної партії, між тим федеральну промислову комісію та закон проти тротів.

Будучи без влади від 1921 року, Демократична Партія знову здобула провід, вибарюючи в осейні 1932 року президентом Френкліна Д. Рузвельта, котрий за пляном „Нового Розділу“ переводить в життя точки програми своєї партії. Що буде далше, покажуть найближчі вибори, котрі відбудуться першого вітвірка в листопаді.

Ф. Л. С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я.

Виступ українських танцюристів.

У віторок, 22. вересня ц. р., в год. 8.30 вечором, відбувся в Центральному Парку в Нью Йорку, біля 77 вулиці, попис танків, співів і музики різних національностей. Владшове його „Фолк Фестивал“ під наглядом заряду парку, й ті ціли заряд парків буде на парковому ставку спеціальну сцену, як теж відповідне освітлення. Клуб Українських Танцюристів, що недавно зорганізувався в Нью Йорку і вже кілька разів брав участь у подібних виступах у Нью Йорку та околиці, візьме теж участь у цьому пописі та вишле туди групу своїх танцюристів, що відпущають нивку українських танків.

КАРНЕГІ, ПА.

Збори молоді в У. Н. Союз.

В неділю, дня 13. вересня, відбулися в Народнім Домі в Карнегі збори місцевої української молоді в справі обанайомлення молоді з ідеєю У. Н. Союзу. На тих зборах було до 30 молодих хлопців і дівчат. На збори прибув теж і місцевий парох о. Маріян Кучер з дружиною й інж. В. Малевич, заступник головного предсідника У. Н. Союзу.

Наради відкрив молитвою о. Кучер, що дві неділі заповідав ці збори і заохочував молодь на них прибути. А тепер ширими словами закликав молодь ставати в ряди У. Н. Союзу. А п. Малевич переповів коротко історію У. Н. Союзу та його значіння для української імміграції. Зазначив, що оснування молодого відділу У. Н. Союзу в Карнегі буде найкращим виразом національної свідомости і патріотизму громадян.

Між роками 1860 і 1913 демократам доводилось лиш два рази вибрати свого президента, а саме Гровера Клівленда 1885 р. та знову 1893 р. Згодом ліве крило хліборобів кріпшало та зробило розкол серед республіканців 1896 року. 1912 знову наступив розкол серед республіканців через повстання Прогресивної Партії під проводом Теодора Рузвель-

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(9)



Коли Орандо потряс гіллям, звідти вискочила маленька малпочка Нікіма. Побачивши, що чорний намірився списою у те місце, де лежало тіло Тарзана, малпочка зверещала і знову сховалася під гілляки. Просуваючись мов миш поміж гілляками, вона дібралася до верхого пня й вискочила на дерево. Звідти вона кидала прокляти на чорного.

Та чорний він не звертав на це ніякої уваги. Його вся увага була звернена на вистаючу ногу білого чоловіка. Обережно чорний почав розгортати галузі й побачив під ними здоровенне тіло Тарзана. Орандо не знав Тарзана і його здивувало це, що білий є убраний зовсім так, як убраніються чорні. Тарзан, здавалось, був мертвий.

Чорний підняв голову Тарзана і поглянув йому прямо в лице. Однак на його велике здивування повіки Тарзана слабо розплющились і на нього поглянула пара живих очей. Він моментально опустив голову назад і почав далі розглядатися довкруги. Він почував якусь прихильність до цього білого, який у дечому нагадував його власне плем'я.

Всетаки це був білий чоловік і тому його ворог. Справді цей білий тепер немічний і придавлений деревом, однак хто його знає, що буде, коли він висвободиться й стане знову на ноги — думав собі Орандо. Після таких міркувань він натягнув на свій лук стрілу і, станувши перед зімлілим тілом Тарзана, направив стрілу в нього.

Потім 22 присутні заявили готовість приступити до У. Н. Союзу, а між ними був і п. Йосиф Прокій, новоприбулий молодий парохіальний учитель.

До тимчасового уряду авійшли: Володимир Патрош, предсідник; Марія Микита касирка; Катерина Гаулацк, секретарка. Ухвалено резолюцію, в якій зверненося до У. Н. Союзу з проханням приняти зголошених у члени організації.

По закінченню нарад відбулася весела товариська забава, що затягнулася до пізньої ночі. Всі нові Союзовці є у віці від 18 до 26 літ.

В. М.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІЯ

під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по наші і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Гропарі і Кондаки Воскресні від 1. до 8. гласу; Прокімени Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні із Вендурії; Пісні з Утрени. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воєскресої Утрени; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святки; Коледи.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. О. D. не висилаємо. Пишіть до:

“SVOBODA”
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ЖІНКИ в середній віці, до роботи в хаті при українській родині. Робота змюю і лотом. Платня \$20 місячно, мешкання і удержання. Прощу зголошитися на адресу: 219-23

ROZALIA SHUTKA,
GREAT MEADOWS, N. J.

ВЗОРИ

UKRAINIAN BAZAAR,
97 Avenue A, New York, N. Y.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болі в ногах, слабкіс (запалення жила), напухлі або боліт коліна чи вистопки і ремаітні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.
Увага: Отрим подано відомо, що я переніс свою канцелярію з 28 W. 89th St., на

320 W. 86 St., New York City,
Ближче Бродвею.

L. A. ВЕНЛА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2555

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2555.

У мандрівному театрі.
Актор: — Пане директоре, чейже не могу виступити в цьому нужденному одязі в ролі короля!
Директор: — Е, дурниця! До вашого монологу додає кілька слів, що піддані не платять податків!